

VYSLOVIL JSEM PŘÁNÍ, ŽE BYCH V POROTĚ BÝT CHTĚL

Rozhovor s novým členem lektorského sboru, režisérem Jaromírem Hruškou

Co jsem si o vás vygoogloval: vystudoval jste režii na DAMU, učil jste na konzervatoři, působil jste v souboru D111, potom jste se s divadlem rozloučil a živil jste se obchodem – co to vlastně znamená?

Že jsem prodával. Stál jsem i za pultem. Což je myslím zajímavé.

Ted' jste dramaturg divadla v Českém Krumlově. A taky jsem se dočetl, že jste s divadlem začínal jako mim. Hrál jste Pierota?

Dělal jsem nonverbální divadlo ve stylu Borise Hybnera. Začal jsem s tím už na školních akademiích na základní škole. Můj otec pantomimu vystudoval, takže jsem k tomu měl blízko. Jsem rád, že jsem činoherní dráhu začal tím, že jsem nešel přes slovo, ale přes tělo, přes mimiku. Prošel jsem si celým vývojem – od pantomimy jsem se přes herectví dostal až k režii.

Jako amatérský divadelník jste na přehlídkách seděl před spoustou porot. Jaký byl váš první zážitek z rozboru vaší inscenace?

Nejvýraznější pro mě byla první Divadelní Třebíč, kde jsem byl se svou první inscenací Ještě skleničku. Bylo to velice příjemné. Rozbor začínal tak, že pan profesor Císař řekl, že buď jsem geniální, anebo tam je něco jiného. Bylo pro mě motivující, že rozbor byl vedený tak, že člověk měl chuť divadlo dál dělat, což je myslím dost důležité.

Ted' jako porotce sedíte na druhé straně. Jste po zkušenostech z přehlídek na soubory hodnější?

Snažím se být empatičtější. Ne hodnější, protože si myslím, že souboru nepomůže, když se mu bude lhát, pomoci mu může jediné pravda. Jde ale o to rozhodnout – a to člověk hodnotí vždycky na místě – co má smysl souboru říkat a co nemá. To je jedno ze zásadních kritérií, které by dobrý porotce měl mít. Někdy by to mohlo souboru ublížit, nebo to nemůže pochopit, nebo mu třeba až tak nejde o divadlo, ale o partu, takže příliš nemá smysl s ním řešit divadelní věci.

Váš soubor ŠOS Prachatice byl původně doporučen do programu Divadelního Děčína, ale nakonec tu nehraje. Bylo to kvůli vaší účasti v porotě?

Ano, soubor se účasti vzdal ve jménu toho, že jsem v porotě. Vyslovil jsem přání, že bych v porotě být chtěl,

protože si myslím, že by to bylo dobře.

Máte zřejmě dobrý soubor, když vám to takhle umožnili. A v čem je podle vás vaše účast v porotě lepší než postup souboru na národní přehlídku?

Cenné to je v tom, že pokud sem přijedu se souborem, tak z toho něco má jeden soubor. Ale v momentě, kdy jsem tu v pozici porotce, týká se to dalších šestnácti.

A váš soubor to vzal úplně bez problémů?

Úplně bez problémů ne, protože to je vždycky bolestné, obzvlášť když mají herci pocit, že inscenace může bodovat. Ale my už to známe ze Štítu města Prachatic, kde jsem také v porotě, a soubor ví, že na této přehlídce nemůže soutěžit. Takže je ta míra bolesti už trochu otupělá.

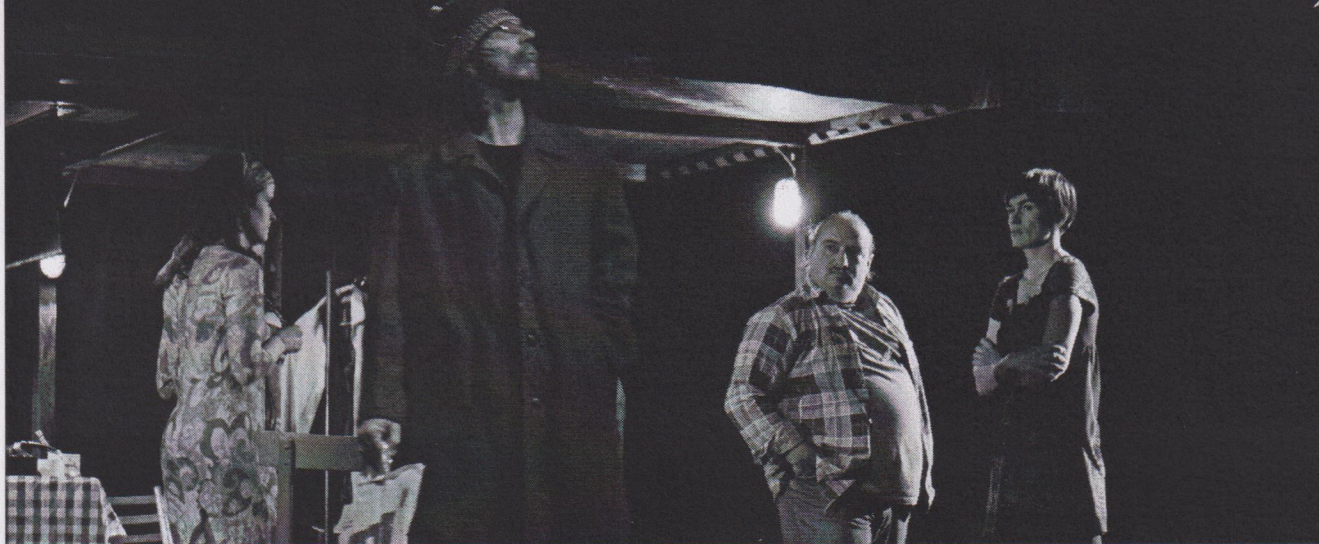
V Děčíně se letos potýkáme s tím, že na představení nechodí moc diváků. Proč myslíte, že to tak je? To už amatérské divadlo nikoho nezajímá?

Děčín je v tom trochu specifický. Divácký potenciál pro takový festival tady prostě není, a to nemyslím zle. Není to jen tím, že se kryje s městskými slavnostmi nebo s hokejem. Je to i dobou. Lidé chtějí investovat čas jen do něčeho, u čeho mají jistotu. A tu u amatérského divadla nemůžou nikdy mít, protože nejsou schopni rozlišovat, jak na tom který soubor je, a že když půjdou na tenhle soubor, budou mít minimálně stejně velký zážitek, jako když půjdou na profesionály – což na nejvyšší úrovni určitě platí, protože amatérské divadlo dokáže být velmi inspirativní.

-das-

DOPADLO Valašské Meziříčí / režie Milan Kuchynka

Robert Geisler: Propadlo

CO SE ODEHRÁVÁ V ZÁKULISÍ

Rozhovor s režisérem Milanem Kuchynkou

Má být vaše inscenace reakcí na současný stav divadla a vysíláte jejím prostřednictvím jakési poselství či apel na dnešního diváka? Mám to chápat tak, že je dnešní divadlo dle vás v tomto směru v krizi?

Takhle to napsal autor, Robert Geisler, můj kamarád, se kterým spolupracuju převážně na filmech. Robert dlouhou dobu spolupracoval s Divadlem Na zábradlí jako grafik, trávil tam spoustu času na baru a v zákulisí. Takže samozřejmě tahle hra je velmi silně inspirovaná jeho zážitky z divadelního prostředí. Takže tak, jak říkáte, tak to samozřejmě myslel. A my jsme s tím tak dále pracovali.

Proč jste si tedy původní Geislerovo drama vybrali?

Robert tu hru napsal původně pro Zábradlí. Jim se to líbilo, ale potom z nějakých důvodů (i když celkem jasných, protože je to dost silně o nich) ji odmítli. A on mi ji dal přečíst, jestli bych neměl nápad, co s tím. Já jsem ji dal panu Krobotovi z Dejvického divadla, tomu se taky moc líbila, taky ji chtěl zkusit, ale pak řekl, že také ne. A nám to bylo líto, tak jsem řekl Robertovi, že alespoň minimální věc uděláme a tady s kamarády z Valmezu a z Prahy to nazkoušíme. A on s tím velice rád souhlasil.

Co vás na textu zaujalo kromě zmiňované roviny o krizi divadla - paralely divadla a reálného života - herec/režisér na jevišti i v životě, divadlo jako skutečnost/skutečnost jako divadlo?

Hodně jsme pracovali s iluzemi, které jsou v divadle zásadní, a s nějakým tím geniem loci, nebo co to vlastně je. S takovým tím magičkem, co divadlo dělá divadlem. Jsou tam i dost silné filmové prvky - například s těmi převleky, v čemž se Robert nezapřel jako filmový scénárista. Navíc mu dramaturgicky pomáhal Marek Najbrt (pozn. red. - absolvent FAMU, filmový režisér a držitel dvou Českých lvů).

Z jakého důvodu jste do inscenace zařadili improvizované vstupy osvětlovače Vildy? Ty asi nebudou vycházet z Geislerovy předlohy, že?

Ne, ne, tohle opravdu není z nápadů pana Geislara. Herec, který improvizuje, nám jaksi trochu zbyl, protože na něj nezůstala žádná role. (smích) A popravdě řečeno, on není schopen moc civilního projevu, což pro mne bylo režijně dost zásadní. A tak nás napadlo (jelikož on a ještě několik dalších našich herců dělají tzv. improligu) ho do hry začlenit těmito improvizáčními vstupy. Já osobně,

nebo když jsem někde jinde, tak přes vysílačku, ho tam posílám v místech, kdy to uznám za vhodné. A je třeba říct, že někdy se mu ten vstup výrazně podaří a někdy méně. To je prostě princip improvizace. Záleží i na tom, jakým způsobem reagují ostatní herci - ve chvíli, kdy s ním hrají dobře, tak improvizace a samotné číslo funguje výborně; ve chvíli, kdy je jejich odezva menší a on nemá s kým hrát, jsou výstupy slabší.

Nemůžu vynechat otázku směřující ke scénografii - v jakém prostředí zkoušíte a hrajete, že jste si mohli troufnout na takovouto scénu?

Takhle to bylo napsané. Ne pro partu nadšenců, kteří si to nějak udělají, ale pro klasické velké pražské divadlo. A pro ně udělat podobnou

scénu by nebyl problém. Pro nás to samozřejmě problém byl, stálo to spoustu peněz. Nicméně, tak je to naplanované a my jsme se bez toho neobešli, takže nám pomohli kamarádi z Valmezu a okolí, kteří tohle postavili. A když jsme hráli, vzbuzovalo dost obdiv, že jsme byli něčeho takového schopní. Zkoušeli jsme v kulturním zařízení ve Valašském Meziříčí, kde nám vyšli vstříc a kde jsme mohli všechno zkoušet na jevišti jen o něco menším, než je tady v Děčíně. Navíc máme asi tři různé varianty propadla, abychom se vešli do různě širokých

prostor. Propadlo samotné je dělané na elektromagnet, a to je taky dost zajímavý nápad, který se dost silně líbí.

Propadlo jako hlavní scénografický prvek. Propadlo v názvu inscenace. Co pro vás propadlo znamená?

Celá hra je o tom, co se odehrává v zákulisí, a tudíž někde pod - pod tím samotným propadlem, pod jevištěm. Propadlo je vlastně vstup do situací a míst, kde se odehrává civilní život a život toho divadla samotného, v našem případě neúspěšného malého provinčního divadla.

-kos-

RECENZE Z KRAJSKÉ PŘEHLÍDKY

LYNCHOVSKY ZAMLŽENÉ VZTAHY

Inscenace hry Roberta Geislera Propadlo odkrývá konvenční prostor - zákulisí divadla, avšak nekonvenčním způsobem. Na rozdíl od her s podobnou tematikou (Dámská šatna, Divadelní komedie a další) se neuspokojuje s pouhým reálným zachycením hereckého a divadelního života, ale především se zabývá a pohrává si s rozrušováním hranice reality a divadla, jeho splývání a prolínání, jeho terapeutickým i destruktivním účinkem.

Rytmus na dotacích závislého nejmenovaného divadla naruší bezdomovec Milan Giesselmann, kterého do zákulisí propadlem přivede rekvizitářka, aby v prázdném divadle sehrál roli diváka. Režisér inscenace postupem času začne Giesselmanna využívat k tomu, aby mu psycho-terapeuticky sehrál roli hlavní hvězdy souboru - herečky Petry, kterou režisér miluje a s ní má nevyřešený osobní vztah. Giesselmannova samozřejmě schopnost přetělesnit se do postav režisérovi pomáhá, režisér se čím dál více stává závislým na divadle a přestane z něj vycházet do reality... Brzy se stane Giesselmann hvězdou divadla, na kterou začnou chodit diváci. Samotný Giesselmann se však touží dostat ze začarovaného světa divadla, po kariéře v zásadě netouží, avšak není

schopen najít skutečný východ a vždy se propadlem navrácí nazpět z jeviště do zákulisí. On jediný, aniž by o to stál, zná magické kouzlo divadla, které mu závidí někdejší hvězda souboru, muž, který postupem času přišel o úspěchy v kariéře (seriálové role) i veškeré role v divadle a zbyla mu jen role diváka.

Giesselmann nakonec za záhadných okolností zahyne v divadle. Ačkoliv vrahem je nejspíše jeho žárlivý kolega herec, inscenátoři diváka znejišťují, zda je tomu skutečně tak.

Divadlo je zde konkrétním (postavy řeší své role v seriálu, jiné životy mimo prostor divadla atd.), ale zároveň modelovým prostorem, jakým si peklem s vyloučením veřejnosti, v němž si své životy vyjasňujeme a ujasňujeme jen prostřednictvím divadla a sami už pořádně nevíme, co žijeme a co hrajeme.

Herci se pokouší o úspěšný a samozřejmě civilní projev a na mnoha místech působí velmi přesvědčivě, tento civilní a samozřejmě projev nejvíce přísluší herci ztvárňujícího Milana Giesselmanna, který do divadla přichází zvenku. U postav dlouhodobě obývajících prostor divadla se vnučuje otázka, zda odstínění mezi afektovaným, nepřírozeným chováním herce

Ovce patří k nejstarším domestikovaným zvířatům. Je přizpůsobena konzumovat i velmi malý porost. Patří ke skromným zvířatům, ale nemůže konzumovat všechno.

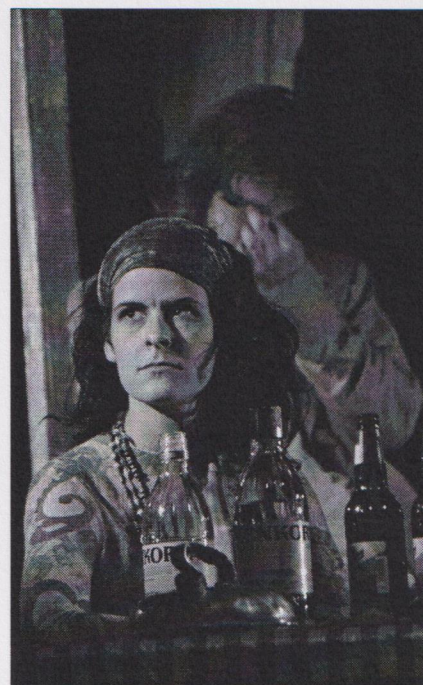
Bača (Miki)

Skvěle byla řešena scénografická stránka. Nicméně, co se týká režijně-dramaturgického konceptu - tam unikaly motivace jednotlivých postav, text jim byl přednější než gesto. Kvůli tomu nedokázali jít hlouběji, vytrácel se důvtip inscenace i různé roviny toho, co nám chtěli sdělit.

Pavel Skála

Dnešní hra u mě malinko propadlo... Použiju text předlohy: „Byla to blbost, ta největší blbost, co jsem viděl.“ (Divák - Doktor) „Ale třeba to byla dobrá hra, možná ta nejlepší hra na světě.“ (Režisér) Leč dnes pro mě jako pro diváka byly vchodové dveře na druhé straně.

Vítěk Štěpán

*inscenace postoupila z přehlídky: Karolinka
porota: Vladimír Fekar, Pavel Petr Procházka, Jan Štěpánek*

a skutečně civilním herectvím nemá být výraznější.

Pro diváky je to tichá plouživá detektivka, v níž dlouhou dobu žijeme v očekávání, zda se motivy jednotlivých postav propojí, nebo se pohybujeme v podivném mezisvětě se

svěbytnými zákonitostmi. Inscenátoři, někdy záměrně, někdy nezáměrně vinou přibližného herectví tak trochu lynchovsky zamlžují vztahy mezi postavami, nicméně diváka karolinská repríza držela stále v pozornosti.

Vladimír Fekar

RECENZE Z DIVADELNÍHO DĚČÍNA

DIVADLO JSOU TI DRUZÍ

Divadelních her z divadelního prostředí není nikdy dost. V české dramatice jsme tak například již měli možnost nahlédnout do Dámské šatny či Ředitelské lóže (pod oběma hrami je podepsán A. Goldflam). Filmový scénárista Robert Geisler nám ve své divadelní hře nabízí pohled o něco níže – do Propadla.

Samotným zvoleným prostorem nás symbolicky nutí ponořit se hluboko do nitra samotného divadelního světa a svěbytnou "hlubinou" optikou nahlížet na to, co bývá většinové části společnosti (která se obvykle nazývá publikem) představováno jako "podívání hodné".

Inscenace souboru DOPADLO v režii Milana Kuchynky těží především z kvalit Geislerova textu. Ten pracuje s množstvím zdánlivě banálních postřehů ze života divadelního zákulisí – s příběhy alkoholem zmáhaných rekvizitářů, zoufale politováníhodných inspicientek, přelétavých hereček či psychicky labilních režisérů. V tomto ohledu by se hra mohla zdát snad i realistickou, ba dokumentární. Dramatik však promyšleně pracuje (a to zejména) rovněž s dalšími rovinami divadelního světa – s až teoretickými či filosofickými otázkami vztahu divadla a jeho diváka, podstaty herecké práce nebo samotného poslání divadelního umění.

Také monumentální scénické řešení prostoru (dřevěná konstrukce s funkčním propadlem) umožňuje vertikální členění scény a zároveň materializuje metaforu divadelního propadla

jako prostředníka mezi dvěma světy – toho nahoře a toho dole. Jisté pochybnosti lze ale mít o způsobu, jakým inscenátoři pracují s hereckým naplňováním postav (respektive dramatických osob) hry. Ne že by měli situaci jakkoli snadnou.

Autor hercům nabízí spoustu indicií, množství podnětů, ale málo jasných vodítek. Nezřídka jim (a to zcela vědomě) klade i protikladné nabídky. Výsledkem je herecké tápání, které diváka může postavit do situace, v níž sice může intelektuálně vnímat (v rovině promluvy) mnohá témata a sledovat jejich vývoj, přesto mu bude scházet zážitek a vjem plastický, trojrozměrný, herecký. Na jistotě pak divákovi nemusí přidat ani skutečnost, že jedna z postav vstupuje do hry – otevřeně a přiznaně – jako improvizátor. I v tomto případě však nakonec vítězí dramatikův text – zjevně není náhoda, že improvizace ve druhé polovině takřka vymizí.

Propadlo není na českých scénách typem textu, který by byl jakkoli konvenční, natož obvyklý. Nabízí mnoho a také si mnoho (od herců a režisérů) žádá. Jeho světová premiéra přitom rozhodně není pokusem marným, ačkoli (v mnou zhlédnutém představení) se hercům zoufale nedostávalo ani přesnosti v jednání, ani schopnosti pointovat humorné situace. Jako divák si přesto mohu přát jediné – aby se textu chopila další divadla a necouvla před jeho nároky...

Petr Christov

PROGRAM

PÁTEK 13. KVĚTNA

10.00 DS Nová generace při DS TJ Sokol Lázně Toušeň / režie Filip Müller
Pavel Fiala: Dandé

14.30 Rádobydivadlo Klapý / režie Ladislav Valeš

M. McDonagh: Kráska z Leenane

19.30 DS Ty-já-tr Načerno Praha / režie Jakub Baran

Terry Pratchett, Stephen Briggs: Strážé! Strážé!

SOBOTA 14. KVĚTNA

10.00 Divadlo Jesličky ZUŠ Na Střezině Hr. Králové / režie J. Dvořák
Jerome Klapka Jerome: Muži ve člunu (o ženách mluvčí!!!)

15.30 HOCHY Hýsly / režie T. Skalka
Tibor Skalka: Pražáci na vinařských steskách

20.00 Krvik Totr Praha / Petr Jediny Novotný, Tomáš Kout
Petr Jediny Novotný, Tomáš Kout: Svázaná (studie aplikovaného feminismu)

23.30 Doprovodný program
PANIHÁJ – pěvecký sbor

NEDĚLE 15. KVĚTNA

10.00 Host přehlídky
Buchty a loutky Praha / režie Radek Beran a Buchty a loutky
Radek Beran: Rocky IX

12.00 SLAVNOSTNÍ ZAKONČENÍ CELOSTÁTNÍ PŘEHÍDKY A VYHLÁŠENÍ OCENĚNÍ, NOMINACÍ A DOPORUČENÍ DO PROGRAMU JIRÁSKOVA HRONOVA 2011